

Az előterjesztés elkészítésében közreműködött:
Dudásné Csikós Ágnes osztályvezető
Tóth Györgyné védőnő, szakmai vezető

...../2017.

Tájékoztató

Hatvan város védőnői szolgálatainak 2016. évi tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. évi munkatervében az áprilisi ülés napirendi pontjai között szerepel Hatvan város védőnői szolgálatainak 2016. évi tevékenységéről szóló tájékoztató megtárgyalása.

A Szociális, Gyermekegészségügyi és Egészségügyi Szolgálat elkészítette a tájékoztatót a védőnői szolgálat 2016. évi tevékenységéről, ami a tájékoztató mellékletét képezi.

A beszámoló tartalmazza a védőnői szolgálat személyi és tárgyi feltételeit. Bemutatja szakmai munkájukat, beszámol az elvégzett feladatokról. Beszámol a területi védőnők és az iskola-egészségügyi ellátásban résztvevő védőnők által végzett szűrésekről.

A védőnői szolgálat a jogszabályban meghatározott jelentési kötelezettségének időben eleget tesz, az alapnyilvántartásokat, dokumentációkat pontosan, naprakészen vezeti.

Legfőbb jelzőrendszerként működik a gyermekvédelmi feladatok tekintetében, hiszen elsőként, közvetlenül találkoznak a gyermekkel és a családdal.

Részt vállalnak a közösségi egészségnevelés szervezésében - baba-mama klub, baba-masszázs, városi egészségnap – lebonyolításában.

Napi munkakapcsolatban vannak a házi gyermekorvosokkal, valamint a kórházban dolgozó szülész-nőgyógyász szakorvosokkal.

Megítélésem szerint a védőnők munkájukat magas színvonalon, a szakmai szabályok maximális betartásával, a lakosság megelégedettségével végzik.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a tájékoztatót szíveskedjék tudomásul venni.

Hatvan, 2017. április 18.

Lestyán Balázs
alpolgármester

Látta:

dr. Szikszai Márta
jegyző

Beszámoló

az Egészségügyi Szolgálat
2016. évi munkájáról

Készítette: Tóth Györgyné

védőnő,
szakmai vezető

Hatvan Város Önkormányzata a védőnői ellátást a Szociális Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat keretében biztosítja.

Városunkban ez a területi védőnői ellátást, az iskolai védőnői ellátást, az ifjúság egészségügyi védőnői ellátást valamint az Anyatejgyűjtő Állomás működtetését foglalja magában.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 13.§ (1) bekezdésének 4. pontja alapján az egészségügyi alapellátás, ezen belül a védőnői ellátás biztosítása önkormányzati feladat. A települési önkormányzat képviselő testülete megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit.

Törvényi szabályozás:

1997. évi XXXI. tv a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2015.évi CXXIII. tv. Az egészségügyi alapellátásról

A védőnői feladatokat meghatározó jelenleg hatályos jogszabályok:

26/1997(IX.3.)NM rendelet az iskola egészségügyi ellátásról

49/2004(V.21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról

26/2014(IV.8.) EMMI rendelet a várandós gondozásról

Az egészségügyi szolgálat a 2016. évi munkáját a törvényekben, jogszabályokban meghatározott követelményeknek megfelelően, a szakmai elvárások maximális figyelembe vételével - a gondozottak, kliensek általános megelégedésére - eredményesen végezte.

A szolgálat egyeztetett, tervezett, rendszeres ellátást nyújt a lakosság célcsoportja számára.

1. Személyi feltételek:

Hatvan városában 7 védőnői körzet került kialakításra, ezek ellátása az alábbiak szerint történik:

1. körzet	Helyettesítéssel ellátva	
2. körzet	Tóth Györgyné	
3. körzet	Kissné Szalai Csilla	
4. körzet	Bori Gabriella	
5. körzet	Medveczki Rita	
6. körzet	Matinné Tóth Beáta	
7. körzet	Lenkei Mónika	

Iskolai ellátás:

Szabó Gyuláné	Kossuth Lajos Általános Iskola	
	Kodály Zoltán Általános Iskola	
Szira Jánosné	Újhatvai Római Katolikus Iskola	
	Szent István Általános Iskola	
	Lesznai Anna Általános Iskola	
Borsi Andrea	5. sz. Általános Iskola	
	Bajza József Gimnázium	
	Széchenyi István Római Katolikus Gimnázium és Szakgimnázium	
Dr.Magyarné Kerek Mária	ESZC Damjanich János Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma	

Anyatejgyűjtő Állomás:

Silkó Olivér Józsefné és Medveczkiné Opánszki Tünde, egészségügyi szakdolgozók látják el a feladatokat.

2. Tárgyi feltételek (változások):

Védőnői Szolgálatok:

1. sz. Tanácsadó (Hatvan, Horváth M. út 17.)

A tanácsadó rendelkezik a műszaki előírások, tárgyi feltételek, szakmai feladatok, valamint a munkavédelmi és higiénés követelmények figyelembevételével kialakított, a négy szemközti védőnő-gondozott találkozásra is alkalmat adó helyiséggel.

Mivel csak egy helyiség áll rendelkezésre a 4 körzet tanácsadási ellátását nagyon pontosan össze kell hangolni.

Új eszközök kerültek beszerzésre 2016-ban: 1 db oltóanyag hűtő és 1 db vérnyomásmérő.

Felajánlasként kaptuk az alábbi képet, amely barátságosabbá teszi a tanácsadót.

2. sz. Tanácsadó (Hatvan, Bajcsy út 4.)

A tanácsadó rendelkezik a műszaki előírások, tárgyi feltételek, szakmai feladatok, valamint a munkavédelmi és higiénés követelmények figyelembevételével kialakított, a négy szemközti védőnő-gondozott találkozásra is alkalmat adó helyiséggel.

Az új építésű, jól felszerelt Védőnői Tanácsadóban 2 különálló helyiségben is dolgozhatnak, ami lehetővé teszi a várandós és csecsemő ellátást egy időben.

Új eszközök: 1 db oltóanyag hűtő és 1 db vérnyomásmérő.

Anyatejgyűjtő Állomás (Hatvan, Bátya út 6.):

A működés feltételei biztosítottak. 1 db hűtőszekrényt kapott az állomás.

Ifjúság egészségügyi védőnők:

Az iskolákban kialakított rendelőkben folyik az egészségügyi ellátás.

3. Szakmai munka

3.1. Védőnői Szolgálat

A védőnő a jogszabályok, és a szakma szabályai szerint komplex családgondozást végez az alapellátás keretében. A védőnő a gondozási folyamatban kiemelt figyelmet fordít a prevencióra, különösen az új élet fogadása, egészségben való felnevelése érdekében.

Az általános célként megfogalmazott jó egészségi állapot megőrzésével, a betegségek kialakulásának megelőzésével, sérülés, betegség esetén az állapot javításával az életkornak megfelelő fejlődés biztosításával kapcsolatos feladatait a szolgálat eredményesen végezte.

Várandós gondozás

A várandósgondozás célja a várandós nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének és egészségesen történő megszületésének elősegítése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve megfelelő időben történő felismerése, valamint a szülésre, a gyermek korai kötődésére, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés.

A védőnő feladatait a várandós gondozásban a 26/2014.(IV.8) EMMI rendelet szabályozza.

Várandósok létszámának alakulása Hatvan városában	
2013	253 fő
2014	319 fő
2015	236 fő
2016	271 fő

A számok alapján látható, hogy az előző év csökkenése után a gyermeket vállaló anyák létszáma ismét emelkedést mutat.

Szülés körüli időszak/Perinatalis gondozás

A születés optimális körülményeinek biztosítása, a zavartalan alkalmazkodás, egészséges életkezdet biztosítása területén fő figyelmet a minél szélesebb körű ismeretátadásra, az esetleges szövődmények korai felismerése fordítottuk.

A gyermekágyas ellátás fő helyszíntere a családok otthona, módszere a családlátogatás.

A szülést követő időszakban a fizikális veszélyeztető tényezők felismerése, a **gyermekágyi depresszió** korai jeleinek észlelése is feladatunk. A szülést követő 3-5. hétben egy depresszió felismerésében segítő (EPDS) kérdőívet töltenek ki a gyermekágyas anyák, és ennek értékelése alapján javasolunk segítséget.

Szaksegítséghez irányítva (gyermekágyas anyák)	
2014	10fő
2015	10 fő
2016	15 fő

Csecsemő-, kisded-, óvodáskor

Az egészség általános védelme, az egészséges életmód ösztönzése, az ehhez szükséges ismeretek átadása és készségek kialakítása a tanácsadások és látogatások során valósult meg.

Az elmúlt 4 évben gondozott gyermekek létszámának alakulását mutatják az alábbi számok:

	0-1 évesek	1-3 évesek	3-6 évesek
2013	167	347	741
2014	200	340	735
2015	195	292	694
2016	191	343	712

A védőnő, munkaköréből adódó kötelezettségei és lehetőségei miatt - családlátogatás, önálló tanácsadás, gondozottak környezetének megfigyelésének lehetősége - részletes, célzott tanácsokat tud adni az alábbi témakörökben.

- Táplálás, táplálkozás
- Napirend
- Mozgás, játéktevékenység
- Személyi higiéné
- Fejlődés szakaszai, életkorokra jellemző tevékenységek
- Környezeti tényezők
- Immunizáció (védőoltások), szükségessége

- Fogzás, fogváltás

Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok során a gyermekek fejlődését rendszeresen ellenőrizzük.

Ezen tevékenység fő célterületei:

- a testi fejlődés követése;
- nagy és finommotoros mozgások
- értelmi, érzelmi és szociális fejlődés megfigyelése;
- érzékszervi funkciók vizsgálata;
- a mozgásszervek vizsgálata.

Ezek fontos mérföldkövek a fejlődés szempontjából, ezért időpontjai kötöttek, **helyszíne mindig a Védőnői Tanácsadó**, hiszen itt van megfelelő hely a műszeres vizsgálatok elvégzéséhez. A vizsgálatokat **a gyermek 7 éves koráig mindig szülő**, (törvényes képviselő) **jelenlétében** kell végeznünk, az Egészségügyi törvény rendelkezése alapján.

A vizsgálatokat az előírásoknak megfelelően **1-3-6 és 12 hónapos** korban, valamint **2-3-4-5-6 éves** életkorokban végeztük.

Minden ellátandó területen, valamint minden ellátotti életkorban fontos, hogy a szövődmények, rendellenességek, betegségek időben felismerésre és kezelésre kerüljenek, a krónikus betegségek ne súlyosbodjanak. A védőnői szolgálat részt vállal a krónikus betegek életvezetésének segítésében, szakorvosi ellenőrzések megtörténtének, gyógyszerelés folyamatosságának ellenőrzésében.

Nővédelmi gondozás

Védőnői méhnyakszűrés:

A nővédelmi munka keretein belül a népegészségügyi célú méhnyakszűrés is szerepet kap a védőnői tevékenységében. Ezt a 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelet szabályozza.

Előírja a végzettség, munka és informatikai feltételeket.

Hatvan városában 6 védőnő szerezte meg a képesítést 2014-ben, majd 2015-ben pilot programban végezték a kenetvételt.

A 2016-os évben a védőnők megkezdték a munkát, ami elég sok előkészületet igényelt:

- Működési engedély módosítása (a Kormányhivatal Népegészségügyi Osztálya),
- Szerződéskötés a Sejtdiagnosztikai laborral (feltételek pontosítása),
- Informatikai rendszer beindítása: program vásárlás (az elvégzett munka dokumentálásához),
- OEP regisztráció, (az Országos Egészségpénztár oldalán történő jelentések előkészítése)
- OSZR rendszer (az Országos szűrési rendszerben a védőnők munkájának rögzítése),
- Megyei koordinátor által kijelölt lakos lista áttekintése, pontosítása,
- Lakosság tájékoztatása, szűrőnapok kijelölése.

A kenetvételt csak a lakos listán szereplő személyek esetében lehet elvégezni. A lakosok egy évben 3 alkalommal kapnak meghívólevelet a megyei Kormányhivatal Népegészségügyi osztályáról.

Ezt követően veszik fel a kapcsolatot a levélen szereplő védőnővel. Időpont egyeztetés után megtörténik kenetvétel.

2016-ban szám szerint **81** fő szűrése történt meg Hatvanban, ami igen jó eredménynek számít, mivel Heves megyében összesen 162 védőnői szűrés történt, azaz ennek a felét a hatvani védőnők végezték.

Területi védőnői ellátás 2016 éves adatai

		1.kör	2.kör	3.kör	4.kör	5.kör	6. kör	7.kör	Összes
Várandósok	száma	48	40	47	28	32	44	32	271
	látogatás	111	97	145	87	116	138	133	827
	tanácsadás	240	151	258	201	203	348	218	1619
Csecsemők	száma	31	26	29	20	30	32	23	191
	látogatás	333	259	280	298	400	488	391	2449
	tanácsadás	191	161	175	239	176	213	202	1357
1-3 évesek	látogatás	150	227	177	215	251	252	246	1518
	tanácsadás	109	129	75	159	142	119	106	839
3-6 évesek	látogatás	104	159	150	140	164	181	180	1078
	tanácsadás	80	89	61	88	100	103	121	642
Nővédelem	látogatás	9	55	37	24	44	74	22	265
	tanácsadás	7	207	29	142	50	40	56	531
Gyerjő jelzés		6	9	8	6	4	8	15	56
Egészség nevelés		3	182	283	162		557	156	1343

Kapcsolat a szociális ellátó rendszerrel

A szociális ellátó rendszerrel való kapcsolatunk során kiemelten kezeltük a **környezeti veszélyeztető tényezők felismerésében**, a különböző rizikótényezők részletes és alapos feltárásában, szükség esetén jelzésében és továbbításában a segítségnyújtásban valamint az érintett a családok életkörülményeinek elfogadható szinten tartásában való szakszerű szakmai együttműködést.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként a **védőnők feladata** a veszélyeztető tényezők felismerését követően a Gyermekjóléti Szolgálat felé történő **jelzés**.

Jelzéseink az alábbiak szerint alakultak:

Védőnői jelzés/esetészlelés	
2013	25 jelzés
2014	33 jelzés
2015	33 jelzés
2016	56 jelzés +12 tájékoztató

Igen sok családnál volt súlyos veszélyeztetettség, szegénység, pszichés terheltség. A születendő gyermekek esetében több ízben is felmerült az intézményi elhelyezés.

Idén többször is találkoztak a védőnők a fiatal szülők esetében a drogfogyasztás problémájával. Ezekben az esetekben a gyermekek veszélyeztetettsége nyilvánvaló volt, több jelzést küldtek a védőnők. 2 esetben (5 gyermek) bebizonyosodott, és a szülői felügyelet megváltozott.

2 alkalommal a rendőrség is felvette a kapcsolatot a védőnői szolgálattal, kiskorú gyermekeket is érintő, családon belüli erőszak témakörében, az erőszak érintettjei az anyák voltak, de a pszichés jellegű veszélyeztetettség a gyermekeket is érinthette.

Gyermekebántalmazásról nem volt tudomása a védőnői szolgálat dolgozóinak.

A védőnőknek feladatuk a kötelező védőoltásokról tájékoztatás, oltások nyilvántartása, jelentések küldése.

Jelenleg 2 védőoltást megtagadó család van, ahol 2 óvodáskorú gyermek érintett. Az ő esetükben évente tájékoztatót küld az illetékes védőnő a Gyámhivatal és a Kormányhivatal Népegészségügyi Osztálya Járványügyi Előadója felé.

3.2. Iskola-egészségügyi ellátás:

Az iskola- egészségügyi ellátást végző kollégák zömében az iskolákban kialakított orvosi szobákban/rendelőkben végzik munkájukat. Munkájukat lelkiismeretesen, eredményesen végezték.

Az általános iskolákban a páros osztályokban végeznek eszközös szűrővizsgálatokat.

A kötelező védőoltások megszervezése, lebonyolítása és az Országos szűrési rendszerben rögzítése sikeresen megtörtént.

A kötelező kampány oltásokon kívül, kötelezően felajánlott védőoltás - méhnyakrák megelőzésére kifejlesztett - is szerepel az oltási rendben 2015 óta. Ez azt jelenti, hogy nem kötelező a védőoltás, viszont az iskolavédőnőknek mindenképpen, bizonyíthatóan tájékoztatni kell a 7. osztályos lányokat és szüleiket. A védőoltások szervezése gördülékenyebb volt, viszont 1-2 iskolában több ismertetést kellett tartani az információk pontosítása érdekében.

A középiskolákban megfelelő a tárgyi felszereltség, az iskolaorvosok és az ifjúsági védőnők munkája, együttműködése a színvonalas szolgáltatás biztosításának feltétele.

Az egészségnevelés során elsősegély nyújtási, életmódbeli tanácsokat és többek között szexuális felvilágosító órákat, előadásokat hallgathattak a diákok.

A nehézséget az jelenti, hogy tartósan helyettesítéssel kell ellátni az egyik ifjúsági védőnői feladatkört a Széchenyi István Katolikus Gimnáziumban és a Grassalkovich Antal Szakképzési Iskolában. Az álláshelyet folyamatosan pályáztatjuk, de nem érkezett pályázat.

Az iskolavédőnői ellátásról számokban

	Szabó Gyuláné	Szira Jánosné	Dr. Magyarne Kerek Mária	Borsi Andrea	Szaláncziné Kertész Krisztina/ helyettesíti: Borsi Andrea	Összes
Iskolai létszám	840	728	1106	781	774	4229
Egészségnevelés	28 alkalom, 992 fő	24 alkalom, 382 fő	22 alkalom, 484 fő	64 alkalom, 1778 fő	40 alkalom, 707 fő	178 alkalom, 4343fő
Tisztasági vizsgálat	15 alkalom, 2932 fő	30 alkalom, 2395 fő	3 alkalom, 1088 fő	6 alkalom, 1095 fő	6 alkalom, 832 fő	60 alkalom, 8342 fő
Egyéb	2 iskola	3 iskola	1 iskola	2 iskola	2 iskola (+ DISZI 200 fő)	10 iskola

3.3. Anyatejgyűjtő Állomás

Az Anyatejgyűjtő Állomáson dolgozók munkájukat a szakmai elvárásoknak megfelelően zökkenőmentesen végezték.

Az Állomáson dolgozó kollégák népszerűsítő kampánya igen jól sikerült, továbbá a helyi televízió műsorában is népszerűsítettük a szolgáltatást, valószínűleg ennek is köszönhetően az előző évihez képest szinte duplájára emelkedett a begyűjtött tej mennyisége. Természetesen az is szerepet játszhat, hogy az anyatejre adott juttatás 1800 Ft-ról 2700 Ft-ra emelkedett.

A tejminták bakteriológiai vizsgálata 15 alkalommal történt, 10 alkalommal negatív, míg 5 alkalommal pozitív lett az eredmény, ami orvosi beavatkozást igényelt.

az Állomás 2015-ös év forgalmi adatai

Begyűjtött női tej mennyisége:

- éves: 368,120 ml ~ 368 l

- havi: 30.67 ml ~ 30.7 l

- napi: 1.180 ml ~ 1.2 l

Kiadott női tej mennyisége:

364.200 ml ~ 364.2 l

Tejadók száma: 8

Tejet kapó csecsemők száma: 21

az Állomás 2016-os évi forgalmi adatai

Begyűjtött női tej mennyisége:

- éves: 693.010 ml ~ 693 l

- havi: 57,75 ml ~ 57.7 l

- napi: 2250 ml ~ 2.2 l

Kiadott női tej mennyisége:

689.160 ml ~ 689.2 l

Tejadók száma: 12

Tejet kapó csecsemők száma: 23

4.Egyéb elfoglaltságok, feladatok:

A közösségi egészségnevelés részeként :

Baba-Mama klubot vezet: Matinné Tóth Beáta (éves megjelenés 557 fő)

2016. májusig - Bori Gabriella (186 fő)

Kissné Szalai Csilla (283 fő)

Baba-masszázs tanfolyam: Tóth Györgyné (180fő)

Előadások, közösségi programok:

2016.01.23. Gyöngyfüzés- a Rákellenes Liga és a Mályvavirág Egyesület által szervezett figyelemfelhívó kampány aktív résztvevői voltunk.

2016.02.12. Rákellenes világnap

Előadó: Tóth Györgyné védőnő „Védőoltás és szűrés, a megelőzésben”

2016.08.12. Anyatejes Világnapi rendezvény

Előadóként vett részt: **Tóth Györgyné** védőnő/szoptatási tanácsadó

Interjúk:

Helyi televízió: **Rendelő** című műsor

2016. május Az anyatejes táplálás és az anyatejgyűjtés

Résztvevők: Tóth Györgyné és Medveczkiné Opánszki Tünde

2016. nov.16. Méhnyakszűrés a védőnői gyakorlatban

Tóth Györgyné védőnő

5. Továbbképzések:

A 2016-os évben több kötelező és pontszerző továbbképzésen vettek részt a kollégák. 2012 óta Hatvan városa ad helyet akkreditált, pontszerző védőnői továbbképzésnek, melyre a megye minden részéről érkeznek résztvevők.

2016. 05.19.	Megyei Szakmai Nap „Arc és fogfejlődési eltérések” (10 fő)	Hatvan
2016.10.20.	Járási Gyermekvédelmi Konferencia (8fő)	Hatvan
2016.08.	Anyatejes Világnapi rendezvény (7 fő)	Hatvan
2016.09.28.	Megyei szakmai Nap „Kábítószeres, szociológia” (7 fő)	Hatvan
2016.09.29.	Táplálkozási Konferencia védőnőknek (7 fő)	Budapest
2016.11.26.	Tabuk a nővédelemben tréning (3 fő)	Eger
2016.03.20-21	Kötelező szakmacsoportos képzés (3 fő)	Budapest

6. Pályázatok, adományok, támogatások

A város védőnői, mindkét telephelyen segítséget nyújtanak a családok által felajánlott ruha, játékadományok - alkalmanként tápszer, pelenka - továbbításában a nehezen élő családok felé.

2016-ban a Máltai Szeretet Szolgálat 3 alkalommal juttatott el hozzánk gyermekek táplálására alkalmas tartós élelmiszert.

7. Gyakornokok

A 2016-os évben nagygyakorlatát 1 fő töltötte az Óhatvani Védőnői Szolgálatnál, Bori Gabriella tanító védőnő segédletével, valamint iskola védőnői gyakorlatát Dr. Magyarné Kerek Mária iskola védőnőnél. 1 fő, 2 hetes gyakorlatát töltötte Óhatvanban, Bori Gabriella tanító védőnőnél.

8. Összegzés:

A személyi feltételek, valamint a színvonalas szakmai munka, a jól működő helyettesítési rendszernek köszönhetően az év folyamán a szabadságolások, valamint a rövidebb idejű táppénzes állomány miatti kiesések idején is folyamatosan biztosítottak voltak.

Jelentős kritika sem a szakmai irányítás sem az ellátottak részéről nem fogalmazódott meg, ugyanakkor több volt az ellátottak irányából érkező pozitív visszajelzés.

A lakossággal a kapcsolat jó, a szűrővizsgálatokat elvégzése 95%-os.

A családok számára fontos a védőnői ellátás, a kötelező feladatokon túl, más egészséggel kapcsolatos kérdéseikkel is megkeresik a szolgálatot.

Viszont nem elhanyagolandó nehézség a családok fluktuációja, igen nagy a ki-be költözés, sok esetben nem is tudunk róla, ezért az időnk egy részében kereső tevékenységet is folytatunk.

Hatvan, 2017. április 17.

Tóth Györgyné
szakmai vezető